

EARTHE

Aktivnost 2

Digitalni alat za inovativni razvoj metodologije i nastavnog plana

Modul 6- Empatija i prilagodljivost

Metoda 3 – Uloga empatije u konfliktu

Aktivnosti

Modul 6 – Empatija i prilagodljivost

Aktivnost 1 – Hodanje u tuđim cipelama

Metod: *Uloga empatije u konfliktu*

Ciljna grupa:

- Starosna dob: Odrasli 20–60 godina
- Pol: Mešoviti
- Nivo obrazovanja: Srednje i više (prilagodljivo za grupe sa nižim nivoom pismenosti)
- Status: Zaposleni, nezaposleni ili oni u potrazi za poslom
- Ranjive grupe: Posebno korisno za učesnike pod stresom, migrante ili one sa ograničenim strategijama suočavanja

Opis aktivnosti:

Učesnici vežbaju zauzimanje perspektive druge osobe tako što prepričavaju priču o konfliktu iz ugla druge strane. Učesnici razvijaju empatiju zamišljanjem misli, osećanja i motivacija koje su drugačije od sopstvenih.

Ishodi učenja:

- Vežbati zauzimanje perspektive u konfliktima
- Prepoznati kako empatija menja ton nesuglasica
- Komunicirati sa više poštovanja u budućim konfliktima

Trajanje: 60 minuta

Materijali i resursi:

- Kartice sa scenarijima konflikata (posao, porodica, zajednica)
- Kartice sa ulogama za svaki lik
- Liste za posmatrače (slušanje, parafraziranje, poštovanje tona)
- Flipčart/markeri

Detaljan opis implementacije:

Uvod:

- Facilitator objašnjava: „Često u konfliktima vidimo samo svoju stranu. Empatija znači pokušati razumeti kako se druga osoba oseća.“
- Kratko generisanje ideja: „Šta je teško kada se stavimo u tuđe cipele?“ Odgovori se beleže na flipčart.

- Dogovaraju se pravila: poštovanje, poverljivost, bez osuđivanja.

Glavna aktivnost:

- Učesnici se dele u parove i dobijaju karticu sa scenarijem.
- **Runda 1:** Partner A prepričava priču iz svog ugla 3 minuta, partner B sluša bez prekidanja.
- **Runda 2:** Partner A prepričava istu priču iz perspektive protivnika.
- Partner B daje podsticajnu povratnu informaciju: „Uhvatili ste njihovu perspektivu kada ste rekli...”
- Zatim se uloge menjaju.
- Posmatrači u tročlanim grupama koriste čekliste da beleže dokaze empatije.

Zaključak i refleksija:

- Facilitator vodi diskusiju:
 - Kako je bilo govoriti kao „druga osoba“?
 - Šta ste primetili o sopstvenim pretpostavkama?
 - Kako ovo može promeniti način rešavanja konflikata u stvarnom životu?
- Učesnici zapisuju jednu strategiju empatije za sledeći konflikt.

Evaluacija:

- Povratna informacija vršnjaka i posmatrača
- Grupna refleksija o promenama tona i perspektive
- Brza samoprocena: „Bilo mi je lako/teško staviti se u tuđe cipele jer...”

Saveti za prilagođavanje:

- Za učesnike sa smanjenom pismenošću: facilitator čita scenarije naglas
- Za migrante: uključiti interkulturalne konflikte
- Za onlajn grupe: koristiti virtuelne sobe i digitalne kartice

EARTHE

Aktivnost 2 – Empatija u akciji (Igranje uloga)

Metod: *Uloga empatije u konfliktu*

Ciljna grupa:

- Starosna dob: Odrasli 20–60 godina
- Pol: Mešoviti
- Nivo obrazovanja: Srednje i više (prilagodljivo za grupe sa nižim nivoom pismenosti)
- Status: Zaposleni, nezaposleni ili oni u potrazi za poslom
- Ranjive grupe: Posebno korisno za učesnike pod stresom, migrante ili one sa ograničenim strategijama suočavanja

Opis aktivnosti:

Učesnici vežbaju empatiju u realnom vremenu kroz kratko igranje uloga. Primena tehnika aktivnog slušanja, parafraziranja i mirnog tona pomaže transformaciji konflikta u konstruktivan dijalog.

Ishodi učenja:

- Primena empatičnog slušanja u simuliranim konfliktima
- Pokazivanje respektabilne komunikacije pod pritiskom
- Refleksija kako empatija smanjuje eskalaciju konflikta

Trajanje: 75 minuta

Materijali i resursi:

- Kartice sa scenarijima za igranje uloga
- Kartice sa tehnikama empatije (sumiranje, parafraziranje, postavljanje otvorenih pitanja)
- Listovi za posmatrača
- Flipčart/markeri

Detaljan opis implementacije:

Uvod:

- Facilitator objašnjava: „Konflikt ne nestaje kada ga izbegavamo – važno je kako reagujemo. Empatija pomaže da smanjimo napetost.“
- Predstavljaju se tri tehnike empatije:
 - Sumiranje tuđe poente
 - Postavljanje otvorenih pitanja
 - Korišćenje mirnog tona, punog poštovanja i govora tela

- Kratki primer sa volonterom

Glavna aktivnost:

- Grupe po tri: dva igrača, jedan posmatrač
- Svaka grupa dobija scenario
- **Runda 1:** prirodno igranje konflikta 5 minuta
- **Runda 2:** primena empatijskih tehnika
- Posmatrač beleži ponašanja
- Grupe rotiraju scenarije

Zaključak i refleksija:

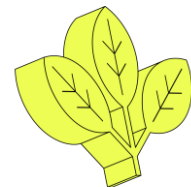
- Posmatrači daju povratne informacije
- Facilitator vodi diskusiju:
 - Šta se promenilo između rundi 1 i 2?
 - Kako je empatija uticala na ishod konflikta?
 - Koja tehnika vam je najprirodnija?
- Učesnici zapisuju strategiju za primenu van radionice

Evaluacija:

- Povratna informacija posmatrača
- Facilitatorova opažanja tona, jezika, slušanja
- Samorefleksija učesnika

Saveti za prilagođavanje:

- Igranje uloga može koristiti stvarne konflikte učesnika
- Onlajn učesnici: virtuelne sobe sa digitalnim karticama
- Napredni učesnici: kompleksniji konflikti u radnom okruženju

EARTHE

Aktivnost 3 – Hodanje u tuđim cipelama (nastavak)

Ciljna grupa:

- Starosna dob: Odrasli 20–60 godina
- Pol: Mešoviti
- Nivo obrazovanja: Srednje i više (prilagodljivo za grupe sa nižim nivoom pismenosti)
- Status: Zaposleni, nezaposleni ili oni u potrazi za poslom
- Ranjive grupe: Posebno korisno za učesnike pod stresom, migrante ili one sa ograničenim strategijama suočavanja

Opis aktivnosti:

Učesnici dvaput igraju konflikt: prvi put kao sebe, drugi put u ulozi druge osobe. Vežbanje uloge pomaže razumevanju kako empatija menja dinamiku konflikta.

Ishodi učenja:

- Vežbati zauzimanje perspektive kroz igranje različitih uloga
- Prepoznati kako empatija menja stavove i smanjuje defanzivnost
- Primena empatičnog slušanja za deeskalaciju nesuglasica
- Refleksija o realnim strategijama za konstruktivno rešavanje konflikata

Trajanje: 60 minuta

Materijali i resursi:

- Kartice sa scenarijima konflikata
- Stolice za igranje uloga
- Listovi za refleksiju

Implementacija:

Uvod:

- Facilitator uvodi empatiju kao „stavljanje u tuđe cipele“
- Generisanje ideja: kako nedostatak empatije pogoršava konflikte, a perspektiva olakšava rešavanje

Glavna aktivnost:

- Formiraju se parovi ili male grupe
- **Runda 1:** igranje uloga iz „sopstvene“ perspektive
- **Runda 2:** zamena uloga, argumentovanje iz perspektive druge strane

- Refleksija o osećanjima i uvidima

Zaključak i refleksija:

- Diskusija:
 - Kako su se osećanja promenila u ulozi druge osobe?
 - Koji uvidi o empatiji su stečeni?
 - Kako primeniti perspektivu u ličnom/profesionalnom životu?
- Zapisivanje jedne strategije empatičnog slušanja za sledeći konflikt

Evaluacija:

- Opažanje sposobnosti izražavanja obe strane
- Grupna refleksija o promenama percepcije
- Samorefleksija o emotivnom uticaju

Saveti za prilagođavanje:

- Stidljivim učesnicima: igranje uloga u parovima, bez izvođenja pred grupom
- Napredni učesnici: složeniji višestranji konflikti
- Onlajn učesnici: virtuelne sobe, plenarna refleksija